

Kuuluuko ihmisarvoinen kohtelu toimenkuvaan?

Kuulun kaikkein suurimpaan elossa olevaan ikäluokkaan Suomessa. Olen syntynyt samana vuonna kuin Sauli Niinistö. Olen joutunut vakavasti miettimään, mikä onkaan oma ja ikätovereitteni tulevaisuus ja millä tasolla on palveluiden saanti, kun olemme yli 80-vuotiaita ja meitä on työikäisiin verrattuna kohtuuttoman suuri määrä. Mikä on kodinhoitoa tai laitoshoidoa tarvitsevan vanhuksen oikeus ja mitä kuuluu yhteiskunnan velvoitteisiin?

Olin tapaamassa kodinhoitajia oman 83-vuotiaan äitini asiassa. Käytiin läpi niitä tarpeita, joita äidilläni on, jotta hän selviäisi vielä kotona ja mitä selvitettiin myös niitä palveluita, joita kunnallinen kodinhoito tarjoaa.

Lopputuloksena oli se, että hän on oikeutettu vain perushoitoon. Muuhun eivät kuulemma resurssit riitä. Hänet puetaan

aamulla, päivällä käydään tarkistamassa tilanne hätäisesti ja illalla käydään laittamassa yövaatteet ja vaipat. Kerran viikossa hänellä on oikeus päästä suihkuun.

Kodinhoitajien toimenkuvaan ei kuulu enää kuulu mitään siivoamista, ei kaupassa käyntiä, ja jo teekupin laittaminen kerran viikossa kotiin tulevalle yksityissairaanhoidajalle, joka katsoo lääkityksen, ei kuulu kuulemma toimenkuvaan. Siis kaikki muu äidin tarvitsema apu, paitsi perushoito, on hoidettava itse tai hankittava jostain muualta. Tätäkö tarkoittaa ensi kuun alusta voimaan astuva laki ikäihmisten oikeudesta palvelun tarpeen arviointiin määrääjässä?

Elämme yhteiskunnassa, jossa verotusaste on korkea. Meitä työssäkäyviä on

vielä suhteellisesti enemmän kuin eläkkeellä olevia. Entä miten käy tulevaisuudessa vanhusten määrän kasvaessa? Kuuluuko kodinhoitajien tai laitoshenkilökunnan toimenkuvaan enää mitään sellaista, joka tekee elämästä elämisen arvoista. Toimenkuvaan tuskin kuuluu hymy tai kosketus, muusta ihmisarvoisesta kohtelusta puhumattakaan. Vanhuus ei kuitenkaan ole sairaus, vaan se on elämänvaihe, jossa meitä suomalaisia on tulevaisuudessa yhä enemmän.

On aiheellista kysyä, millaiseen hoivaan olemme oikeutettuja tulevaisuudessa ja kuka meitä hoivaa kun tilanne nyt jo on hälyttävä. Olemmeko verovaroja oikeutetut siihen, että vaippa vaihdetaan kerran päivässä vai onko meillä oikeutta saada useampi vaippa päivässä? Miten vanhuksien oikeudet tulevat turvatuiksi varsinkin silloin kuin lähiomai-

sia ei ole tai he ovat kaukana?

Eikö vanhuksillakin pitäisi olla oikeus erilaisiin kulttuurinautintoihin? Mitähän maksamme palveluista? Jo tänä päivänä, kun henkilö joutuu laitoshoidon, hänen nettotuloistaan lähtökohtaisesti menee 80 prosenttia hoitomaksuun. Helsingin kaupungin pitkäaikaishoidon enimmäismaksu on 4 350 euroa kuukaudessa ja psykiatriassa laitoshoidossa vielä paljon enemmän.

Huumorimielellä ystäväjoukolla päätimme perustaa aikojen sitten oman vanhainkodin, jonka nimesimme Hemmetiksi. Ei taidakaan olla muita vaihtoehtoja kuin pitää itsestään huolta, liikkuu ja elää ja nauttia tästä päivästä sekä perustaa se oma, itselle ja ystäville sopiva,

vanhuudenasunto, jossa selviää mahdollisimman pitkään omin avuin.

Muistan floridalaisen vanhan avioparin sanat seniustalostaan: ”Olemme kuoleman odotushuoneessa, mutta meille on tosi hauskaa ennen kuin meidän vuoro tulee”.

RITVA-LIISA LUOMARANTA

Kirjoittaja on asianajaja, kaupunginvaltuutettu ja kaupunginhallituksen jäsen (kok)